

גיליון 1-9 חג הסוכות תשפ"ב

ראויים כל ישראל לישוב בסוכה אחת

בשמחה רבה הננו מגיעים כעת את הגיליון "עתיקין" התשיעי במספר, הגיליון לחג הסוכות "זמן שמחתנו", החג אשר מרבים בו בשמחה ובשירה וזמרה בבתי כל ישראל, בבתי המדרשות ובחצרות הקודש. חג הסוכות מסמל גם את האחדות של "כלל ישראל" כמאמרם ז"ל "כל האזרח בישראל ישבו בסוכת - ראויים כל ישראל לישוב בסוכה אחת" (סוכה כ"ז, ב), גם ארבעת המינים עם הערבה בא לסמל את האחדות עם כל ישראל, בלי יוצא מן הכלל - אך מאידך לגבי שמחת בית השואבה שהתקיימה בבית מקדשנו ותפארתנו, שעליה אמרו חז"ל "מי שלא ראה שמחת בית השואבה, לא ראה שמחה בימיו" (סוכה, נ"א, ב), "חסידי ואנשי מעשה היו מרקדין לפניהם באבוקות של אור" (משנה סוכה ה, ד) הזכות להשתתף בריקודין דקדושה לא היתה מנת חלקם של כל אחד ואחד, אלא חסידים ואנשי מעשה.

עדיין מהדהד באזנינו קולו המרעיד של החזן בתפלת הנני העני ממעש, בגשתו לתפלות המוספין בימים הנוראים שעל"ט, וקולו נעים "וזקנו מגודל" - כל נא ניכנס לפרטים ופירושים וד"ל, אך לענייננו, אחד הסימנים הקבועים לבעל מנגן ובעל תפלה הראוי לגשת ולשרת בקודש זה "וזקנו מגודל", דהיינו "א חסידישער אויסקוק", אינו מתבטא עם ה"אידישע חן" הנסוכה על פניו ודי בזה. על הגה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א מסופר, שפעם הגיעה אליו קבוצה של אורחים לשבת בצילו הקדוש, בין האורחים נמנה גם אחד שנחשב היה כחזן ובעל מנגן, ביקשו כמ"פ במשך יום השבת מהרה"ק מבעלזא לכבדו בזמר, אך משום מה, עשה עצמו הרה"ק מבעלזא כאינו שומע ולא אבה לכבדו. אחרי תקופה נתגלה קלונו היי. - הדים רבים התקבלו במערכת על הסיפור הנורא שהובא בגיליון הקודם על היושב ר' מרדכי פעלץ ע"ה, הבעל תפלה אצל הרה"ק המהר"י מבעלזא זיע"א. מוסר השכל מכל זה לענייננו: בכדי לשיר כדבעי, צריך להיות "בר הכי" והלוואי ונזכה. - הזכרנו כבר כמ"פ, שאין אנחנו עוסקים ב"סור מרע", במיוחד בנושא הנגינה הקדושה והמוסיקה הראויה להישמע בבתי ישראל, כי ההבדל בין קודש לחול דק למאוד, ובקלי קלות לצערנו הרב, קשה להניצל בזמנינו אנו, כאשר המוסיקה האלקטרונית והמתוכנתת (programmed) עם צלילים וקולות שלא ממקור טהור יהלכון, משתלטת עלינו, ברצון ושלא ברצון והדברים ידועים ונסתפק בזה. תפקידנו הוא "עשה טוב", לגלות את האור שבנגינה הטהורה, אשר היה מושר אבותינו ורבותינו הק' נב"מ זיע"א.

"צא מדירת עראי" - בסימן החג, הגיליון יוצא הפעם כדירת עראי, בגיליון פשוט, בלי גרפיקה וקישוטים, מפאת קוצר הזמן וכו'. מו"ח הרה"ח ר' מאטיל ציינוירט ע"ה, מחסידי קמאי, היה רגיל לומר "אויב עס איז אזוי געשעהן - פונקט אזוי האט געדארפט זיין, פון וואנט ווייס איך? ווייל פונקט אזוי איז געשעהן" (אם זה מה שקרה, סימן שכך בדיוק היה צריך לקרות, ומנין לנו? שכן אכן היה צריך לקרות? כי זה בדיוק מה שקרה!) וזה מה שרומזים לנו חז"ל עם ההוראה: "צא מדירת עראי" - אורחים זמניים אנחנו בעולמנו השפל ויש מי שמנהיג את הכל. נסתפק בזה לעת עתה שעות ספורות להתקדש החג. ונזכה לשמחה אמיתית, שמחה פנימית "שמחת מתוך יראתי" כפי שיובא בהמשך, ונזכה לראות בשמחה האמיתית, שעליה אמרו חז"ל שמי שלא ראה אותה, לא ראה שמחה מימיו, ונזכה לגמר חתימה טובה, שנת גאולה וישועה, אושר ועושר, שנה שזוכה לשפע רב ברו"ג, ונזכה לייפוצו מעיינותיך חוצה", אשר בזה תלוי ביאת משיחנו בבי"א.

בנימין נויפלד
עורך ראשי

הודעה חשובה ומשמחת לציבור הקוראים החשובים הע"י

מהיום תוכלו לשמוע את הניגונים המובאים בגיליונו בקו הטלפון

"קול בחצרות הקודש"

ארץ ישראל: 033077076
ארה"ב: 16053131700
אירופה: 443330150775
שלוחה 6 בכל המספרים

להורדת לולאה של כל הניגונים המובאים בגיליון הנוכחי לחץ כאן

להלן לינקים להורדת כל הגיליונות הקודמים:

1 שבת שקלים לחץ כאן - 2 פורים לחץ כאן - 3 חג הפסח לחץ כאן
4 - ל"ג בעומר לחץ כאן - 5 לחג השבועות לחץ כאן - 6 שבת סליחות תשפ"א לחץ כאן
7 - לראש השנה תשפ"ב לחץ כאן - 8 ליום הכיפורים תשפ"ב לחץ כאן

להצטרפות לקבלת הגיליון לחץ כאן או שלח מייל atikin.negina@gmail.com

לתרומות: שלוחה בנדירים פלוס ע"ש עתיקין משגב

לעילוי נשמת

המגיד הקדוש מקוד'ניץ

הרה"ק רבי ישראל בן רבי שבתי

שיומא דהילולא דילי' חל היום בערב חג הסוכות

ולעילוי נשמת

הרה"ק הרבי רבי **מרדכי** בן הרה"ק רבי ישכר דב בערצ'ה **מנדבורנא**

זיעוכי"א

נתרם על ידי החפץ בעילום שמו

הגיליון יו"ל ע"י מכון "עתיקין" רחוב חיד"א 7 בית שמש, ארץ ישראל.

טלפון: 0556762069 מייל המערכת: atikin.negina@gmail.com

עורך ראשי: הרב בנימין נויפלד

חברי המערכת:

הרב שמואל קליינמאן, הרב יאיר וינשטוק, הרב אהרן לנדא, הרב יצחק קרימילובסקי, הרב חיים ישראל טסלר,
הרב אלימלך צוויבל, הרב אליעזר מאיר חמניצקי, הרב אבי טיילור, הרב מרדכי שלמה ברים,
הרב דוד ברים, הרב חיים קעניג, הרב חיים צבי אייזנבאך,

1 - ניגון אושפיזין עילאין להרה"ח ר' יוסף אשכנזי זצ"ל

ומאושפיזין עילאין אושפיזין דמהימנותא תהינה אוןיך
קשובות רב ברכות, ותיטיב לנו התימה, ותזכנו לישב
מים רבים על האדמה אדמת קדש בצבונדף וקיאתף.
(מתוך תפלה כשנכנסים לסוכה)

אך יצוא יצאנו
מהמים הנוראים,
ימי הדין, והנה
זוכים אנחנו לעמוד
כעת בליל התקדש
החג בפתח הסוכה,
שהחיינו והגיענו
לזמן הזה להיכנס
בצלא דמהימנותא
קדישא..... כל אחד
יקח לידינו את המחזור ויאמר את התפלה
בהתרגשות בטרם היכנסו לסוכה הקדושה, בה זוכים
אנו להאורחים החשובים אבותינו הקדושים,
אושפיזין עילאין קדישין.

הקשיבו נא (01-01) לניגונו של הרה"ח ר' יוסל
אשכנזי זצ"ל, משב"ק מרן האדמו"ר ה"דברי יואל"
מסאטמאר זיע"א. אם רצוננו להגדיר לנכון את
הניגון הזה, אין לנו אלא להזכיר את מה

הרה"ח ר' יוסל אשכנזי זצ"ל לצד רבו ה"דברי יואל" זיע"א

שמובא בספרי החסידות, על עניין השמחה בימי זמן
שמחתנו חג הסוכות, מאמרו של דהע"ה: "אני יראתי
מתוך שמחתי, ושמחתי מתוך יראתי" (תנ"דב"א,
ר"בא, ג). הניגון הזה, הבנוי במומחיות נפלאה, על
שתי תנועות בלבד, תנועות קצרות, שיש בהן שמחה
ויראה גם יחד. הקשיבו ותבינו איך הניגון כל כך
מותאם (צוגעפאסט) לפירוש המלות לרגע הנעלה
הזה, המעבר החד מימי היראה לימי השמחה –
לראשון לחשבון עוונות. – אין ספק שאחרי

שתשמעו את הנעימה הזאת, תפלתכם בכניסה
לסוכה ושיבתכם בסוכה הקדושה תהיה אחרת.

מוסיף לכך שירתם הפלאית והטהורה של הילדים
הנפלאים בהקלטה הנ"ל, וואו הערט מען דאס
היינט? איה אפשר לשמוע כיום שירה מתוקה
כזאת? מי יתנני ירחי קדם? – וההקלטה הזאת היא
מהאלבום הראשון של "ניגוני חסידי סאטמאר"
שי"ל לפני כארבעים-חמשים שנה.

והנה (01-02) הניגון גם בנעימה מוסיקלית מתוך
האלבום "אנעים זמירות", אוסף של ניגונים עתיקין
במלכות סאטמאר.

2 - ברכנו בברכה המשולשת, הניגון לאושפיזין הקדושים – באבוב

כידוע כ"ק מרן
האדמו"ר ה"דברי
שלמה" מבאבוב
זצ"ל, זכה להלחין
ניגונים רבים
המושרים
בחצה"ק באבוב,
וחלקם אף זכו
להתפרסם ונהפכו
לנחלת כלל
ישראל. חן
דקדושה מיוחד
יש לניגוניו של
האדמו"ר הדברי
שלמה זצ"ל, שכן
אין הם אלו "ניגונים" גרידא שהולחנו כניגונים, אלא
פירוש המלות כפשוטו, שיצאו מתוך לבו הטהור.
כפי שאך הבאנו בגיליונו האחרון ליום הכיפורים
שעל"ט, את ניגונו של הדברי שלמה על "היה עם
פיפיות" ואף כתבנו שלמותו לתאר את הניגון, שכן
הניגון מדבר בעד עצמו – פירוש המלות כפשוטו.

והנה לפניכם ניגון נפלא מאוד שחיבר הדברי שלמה
זצ"ל על "ברכת כהנים" והניגון מתחיל כבר מהתפלה
הנאמרת ע"י הכהנים בעת עלותם לדוכן לברך את
עם ישראל, ומשולב בו גם את היה"ר עם הזכרת
שמות האבות הקדושים, הנהוג לומר כשאין ברכת
כהנים: אר"א ברכנו בברכה המשלשת בתורה
הפתובה על ידי משה עבדך, האמורה מפי אהרן ובניו

היצירה בשלימותה נתגלתה לאחרונה באורח פלאי, והנה הוא לפניכם (04-02) מתוך אלבום "אגורה באהלך" מניגוני בית ויז'ניץ.

כאן המקום להודות לידידנו החשוב, מזכה הרבים, האברך כמשמעו, הר"ר **משה מנחם ווייס** שיחיל, מחשובי בעלי המנגנים בחצה"ק מרכז וויז'ניץ. העומד לצידנו, שהגיש לפנינו את המידע על הניגון הנפלא הזה וכמו"כ המאמר הנפלא שקראתם בגיליון מספר 7 בראש השנה שעל"ט, על המאשרים המלכותיים בחצרות וויז'ניץ בראש השנה, ג"כ היה בזכותו. וממנו קיבלנו את כל הידיעות החשובות. המערכת חבה לו הכרת הטוב.

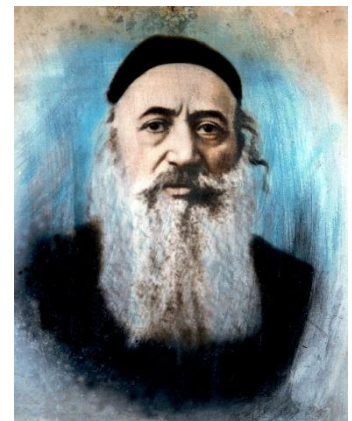

כהנים עם קדש, כאמור. בְּרַכְךָ ה' וְיִשְׁמְרֶךָ. אָמֵן, וְכֵן יְהִי רָצוֹן בְּזִכּוֹת אֲבֹתֵינוּ: יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיַחַנֵּךְ. אָמֵן, וְכֵן יְהִי רָצוֹן בְּזִכּוֹת יִצְחָק אֲבִינוּ: יֵשָׁא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיִשֶּׁם לְךָ שְׁלוֹם. אָמֵן, וְכֵן יְהִי רָצוֹן בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב אֲבִינוּ:

אחרי שקראתם את מלות הניגון דלעיל ואחרי שהאזנתם לניגון (02-01) מתוך האלבום "ברכנו" מניגוני האדמו"ר הדברי שלמה זצ"ל. תבינו גם אתם שראוי הוא הניגון הזה לכבד בו את האושפיזין הקדושים, ולשוררו לכבוד האושפיזין בסעודות החג.

3 - מלך רחמן, ניגון לדברי ישראל ממודז'יץ זיע"א

ניגון נפלא של מרן הדברי ישראל ממודז'יץ זיע"א, שהותאם במעשה אומן על ידי בעל מנגן נפלא, החפץ בעילום שמו, על "מלך רחמן". עד שנראה כאלו חיברו מרן הדברי ישראל על פרק תפלה זה.

והנה זה לפניכם (03-01) מתוך האלבום המשובח "ביכורי זמרה 2" ש"ל על ידי "היכל בשירי זמרה"

מקהלת חסידי מודז'יץ, בניהולו של ידידנו הרה"ח ר' עזריאל לרנר שיחיל. העיבוד המוסיקלי והניצוח על המקהלה, הופקדו בידי האמונות של ידידנו ר' שרוליק ויצמן שיחיל.

הניגון חביב ביותר על כ"ק האדמו"ר ממודז'יץ שליט"א ומושר בשולה"ט בחצה"ק בחגים. והנה לפניכם הקלטה משולה"ט (03-02)

4 - אגורה באהלך עולמים, - זיידל רובנר / וויז'ניץ

בחצה"ק וויז'ניץ נהוג לזמר בליל א' דסוכות לפני קידוש את הפסוק "אגורה באהלך עולמים, אחסה בסתר כנפיד סלה", מרן האמרי חיים זצ"ל שלף ניגון זה מתוך יצירה של החזן הנפלא ר' יעקב שמואל מאראגובסקי ע"ה, הנודע בשם החיבה ר' זיידל רובנר. כפי שתשמעו כאן את (04-01) הרה"ח ר' אלי גנץ שליט"א.

5 - "מארש תר"צ לרבי ישראל

סבינר הי"ד"

ניגוני גור

הרב אליעזר מאיר חמניצקי

ניגוני גור בפולין זרמו בכמה אפיקים וסגנונות, גם על פי המלחינים והבעלי מנגנים ובעלי תפילות מאז פשיסחא קאצק וגור לדורותיהם

אך גם היה שינוי אפילו בו זמנית לפי מעגל השנה כאשר הייתה חלוקה בחגים השונים לבעל תפילה שונה או המלחין והקאפעלע שלצידו

בימי האמרי אמת זלה"ה מסביבות שנות הע' והלאה בימים נוראים ושבועות שימשה קאפעלע אחת (שהתאחדה משתי בעלי תפילות ונגינותם שהיו בזמן השפת אמת ומכאן התוצר של זכרנו שחרית וזכרנו מוסף בנפרד)

אך בימי הרגל של פסח סוכות ושמ"ע וש"ת קאפעלע אחרת הייתה בראשות הש"צ המצויין והמלחין הרה"ח ר' ישראל קורניק סבינר מלודז' וניגוניו, בהזדמנות זו קאפעלע זו ניגנה אצל הרבי את הניגונים שהכין רבי ישראל לימים נוראים ושבועות ושאר ימים טובים לשטיבל בלודז' שם שימש ש"צ כסדרן

הנה לפניכם (05-01) מארש קדיש יפהפה של ר' ישראל לשנת תר"צ קצב המשלב באומנות רבה גם ניצחון ושמחה וגם געגוע ותחינה ותקווה, מה שאמור לאפיין באופן מדויק את אופי הקדיש של אחרית עבודת התפילה בימים הנוראים, המארש כולל שלושה פאלים בלבד, וקטע עושה שלום המסיים נמשך מתוך הפאל השלישי וכך מסיים את הקדיש.

מארש קדיש של ימים נוראים יכל לשמש במקביל בימי סוכות חגיו ושבבותיו בשולחן הטהור ל מזמור לדוד או שיר המעלות ואפילו דרור יקרא וכן בתפילה לכה דודי.

ניגוניו של ר' ישראל ניחנו ביופי ורגש אופייני ו היו שסיפרו כי בשנים מסוימות (בעיקר היותר קדומות של נגינת גור) הרבה מאלה של רבי ישראל נתעלה חנינם ונתפרסמו בכל מקום ובמחוזות שונים והיו לניגונים הפופולארים מגור, אך כמובן תלוי הדבר בכמה משתנים.

כתובת מייל להערות: a0527685289@gmail.com

6 - א פארציטישע ניגון ריקוד

הקשיבו נא לניגון הריקוד הזה, ניגון ריקוד, מיט א פארציטישען טעם (טעם של פעם). המושר מתוך הלב, במיוחד הפאל האמצעי, פאל שמרומם את הנפש ומעורר לשמחה פנימית, והפאל השני (החוזר), שוב מוביל לתחילתו של הניגון. כך בנוי ניגון עתיק, שמקורו בהשראה פנימית של החסידים הראשונים.

כששמענו את הניגון לראשונה, היינו בטוחים שמדובר כאן בניגון עתיק, שאולי מקורו מקרלין, אחרים אמרו שיש בזה טעם של ניגוני המוכרים הבעל מנגן והבדחן הבלתי נשכח הרה"ח ר' י"ט ערליך ע"ה.

אך לא! את הניגון הזה חיבר אברך בן זמנינו, וישמו ר' יעקב חיים פוטאש הי"ו, והוא אכן מחשובי המנגנים בחצה"ק קרלין, ושלא ברשותו המלאה, הבאנו את הניגון הזה, כי אמרנו, פלא הוא, וחשוב להביא זאת לידיעת הציבור, שעדיין קיימים כיום מלחינים בטעם של פעם. יצויין שר' יעקב נכדו של "יאקאב" הידוע מניגונו המפורסם של ר' יום טוב ערליך ע"ה, ניגון על סיפור של מסירות נפש כפשוטו של בחור חסידי בעת המלחמה בערבות אזורביג'ן, כפי שמוכר מסיפורו וניגונו של ר' יונטל ע"ה.

הקשיבו כאן (06-01) לניגון בנגינתו של ר' יעקב חיים הי"ו, שכן ר' יעקב חיים ממטיבי המנגנים על כלי נגינה. הקשיבו והביאו שמחה לביתכם בניגון זה.

